

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2003-2-25 (Özelleştirme Nihai Bildirim)

Karar Sayısı : 03-31/391-172

Karar Tarihi : 8.5.2003

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK (Başkan Y.)

Üyeler : A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY, Murat GENCER, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, Tuncay SONGÖR, Kublay ATASAYAR, M. Sıraç ASLAN

B- RAPORTÖRLER: Murat ÇETİNKAYA, Hakan BİLİR, A. Özlem UZUN

C- BİLDİRİMDE BULUNAN

- T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
Hüseyin Rahmi Gürpınar Sok. No: 2 06680 Çankaya/Ankara

D- TARAFLAR

- Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikaları A.Ş. Akdeniz İşletmesi
Genel Müdürlük: SEKA 41240 İzmit/Kocaeli
Akdeniz İşletmesi: SEKA Akdeniz İşletme Müdürlüğü
33909 Taşucu-Silifke/İçel
- Park Holding A.Ş.-La Veggia SPA Ortak Girişim Grubu
Aziz Bey Sok. No: 4 34674 Kuzguncuk/İstanbul
- AKSA Jeneratör Sanayi A.Ş.
Gülbahar Cad. 1. Sok. No: 2 Güneşli/İstanbul

E- DOSYA KONUSU: Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikaları A.Ş. (SEKA)'ye ait Akdeniz İşletmesinin varlık satışı yoluyla özelleştirilmesine ilişkin devir işlemine izin verilmesi talebi.

D- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 21.10.1999 tarih ve 3466 sayı ile giren bildirimde, Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararı'yla SEKA'nın özelleştirme kapsamına alındığı ve SEKA'ya ait işletmelerin ayrı ayrı özelleştirilmelerinin planlandığından bahisle, konuyla ilgili olarak 1998/4 sayılı "Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmeleri İçin Rekabet Kurumuna Yapılacak Ön Bildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" doğrultusunda Rekabet Kurulu'nun görüşü talep edilmiştir.

Bunun üzerine, 24.11.1999 tarih ve REK.06.00.00/49 sayılı Mesleki Daire görüşü ile Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın 6.12.1999 tarih ve 6402 sayılı görüşleri alınarak, 21.12.1999 tarih ve 621-395 sayılı karar ile konuya ilişkin Rekabet Kurulu Görüşü oluşturulmuştur.

1998/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi gereği özelleştirme sonucunda tarafların ilgili ürün pazarındaki toplam pazar paylarının %25'i, cirolarının 25 trilyon TL.'yi

aşması durumunda ilgili devir işleminin hukuki geçerlilik kazanabilmesi için Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun nihai devir kararından önce Rekabet Kurulu'nun onayı gerekmektedir.

Bu çerçevede, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına 2.4.2003 tarih, 1402 sayı ile intikal eden ve en yüksek teklif veren teşebbüsleri içeren yazı ile Kurum kayıtlarına 28.3.2003 tarih ve 1327 sayı ile intikal eden bildirim dosyaları üzerine, eksik olan bilgi ve belgelerin en son 5.5.2003 tarihinde tamamlanmasının ardından 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 ve 1998/4 sayılı Tebliğler uyarınca düzenlenen 6.5.2003 tarih, 2003-2-25/Ö-03-M.Ç. sayılı Özelleştirme Nihai Bildirim Raporu, 6.5.2003 tarih, REK.0.06.00.00/48 sayılı Başkanlık önergesi ile 03-31 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: Bildirime konu işlem sonucunda, ilgili ürün pazarında, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde belirtilen bir hakim durum yaratılmasının veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığı, dolayısıyla SEKA bünyesinde yer alan Akdeniz İşletmesinin özelleştirme ihalesinde teklif veren teşebbüslerden herhangi birisinin Akdeniz İşletmesini devralmasında bir sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Pazara İlişkin İnceleme ve Değerlendirmeler

H.1.1. Genel Bilgiler

Kağıt sektörü; odun, yıllık bitkiler ve atık kağıt hammaddelerinden selüloz, odun hamuru, eski kağıt hamuru üretilmesiyle bu ara ürünlerin değişik mekanik ve kimyasal işlemlerle kağıda dönüştürülmesine kadar geçen aşamaları içeren bir sanayi koludur. Selülozlar ara ürünleri, kağıt-kartonlar ve konfeksiyon ürünleri (defter, dosya, kutu, torba, havlu, peçete, mendil v.s.) ise nihai ürünleri oluştururlar.

Kağıt türleri çeşitli nitelikler bakımından birbirinden ayrılır. Bu nitelikleri oluşturan faktörlerden bazıları kağıdın kullanım yerinin saptanmasında önemli rol oynamaktadır. Bu faktörlerden başlıcaları aşağıdaki gibidir:

- Kağıdın yapımında kullanılan selüloz türü
- Ağartma ve inceltme işleminin tipi
- Kağıdın yapımında aldığı kalınlık
- Suyun uzaklaştırılması için uygulanan preslemenin derecesi
- Presleme işlemindeki basıncın derecesi
- İlave edilen kimyasal maddeler

Yukarıda yer verilen faktörler gözönüne alındığında kağıt-karton grupları uluslararası literatürde genel olarak aşağıdaki gibi sınıflandırılmaktadır:

- Yazı tabı kağıtları
- Gazete kağıdı
- Sargılık kağıtlar
- Temizlik kağıtları
- Kraft torba kağıdı

- Oluklu mukavva kağıtları
- Kartonlar
- Sigara ve ince özel kağıtlar

Akdeniz İşletmesinde temelde; kraft liner kağıdı (oluklu mukavva kağıdı) ve bu kağıdın hammaddesi olan kraft selülozu üretilmektedir. İşletme ürettiği selülozun tamamını kendi üretiminde kullanmaktadır.

H.1.2. İlgili Pazar

Akdeniz İşletmesinde üretilen kağıt türü genel olarak kraft kağıdıdır. Kraft kağıdı uzun elyafli selülozdan imal edilen (çam ağacından elde edilen selülozlar gibi) bir kağıt türüdür.

Akdeniz İşletmesinde, özelde, oluklu mukavva yapımında kullanılan kraft liner kağıdı üretilmektedir. SEKA'nın Çaycuma İşletmesinde üretilen kağıt da genelde kraft kağıdı olarak adlandırılmakla birlikte, özelde bu İşletmede üretilen kraft kağıdı kraft (çimento) torba yapımında kullanılan kraft torba (çimento) kağıdıdır. İşletmelerin bu şekilde farklı kraft kağıtları üretimine yönelmesi SEKA'nın genel politikasından kaynaklanmaktadır.

Akdeniz ve Çaycuma İşletmelerinde üretilen bu iki ayrı çeşit kraft kağıdının arasındaki fark gramajlarından, dolayısıyla mukavemetlerinden (fiziksel dayanıklılık), üretim süreçlerinin ve hammadde olarak kullanıldıkları ürünlerin farklılığından kaynaklanmaktadır. Akdeniz İşletmesinde üretilen kraft liner kağıdı 125 ila 250 gr/m², Çaycuma İşletmesinde üretilen kraft torba kağıdı ise 70 ila 100 gr/m² arasındadır.

Kraft liner kağıdı ile kraft torba kağıdının üretim süreçleri ve kağıt makineleri hemen hemen aynıdır. Ancak, Akdeniz İşletmesi temelde kraft liner (yüzey kağıdı) kağıdı, Çaycuma İşletmesi de temelde kraft torba kağıdı (çimento torba kağıdı) üretmek için kurulmuşlar ve gerektiğinde de diğer kraft kağıdını üretebilecek şekilde tasarlanmışlardır. Nitekim, bazı yıllarda, Çaycuma İşletmesinde kraft liner, Akdeniz İşletmesinde de kraft torba kağıdı üretilmiştir.

Akdeniz ve Çaycuma İşletmelerinde üretilecek ürün bakımından, kısa dönemde rasyonel olan üretim stratejisi, kuruluş amacına uygun kraft kağıdını üretmektir. Çünkü, diğer kraft kağıdı üretimine geçilmesi durumunda bu kağıt türünde İşletmelerin kapasiteleri ve üretim miktarları düşecektir. Örneğin, Akdeniz İşletmesinin esas üretimi olan kraft liner kağıdı üretim kapasitesi 155.000 ton/yıl iken, bu işletmenin kraft torba kağıdı üretme kapasitesi 90.000 ton/yıldır.

Bunun yanı sıra, bu iki işletmede de üretilen kraft kağıdı türünün değiştirilmesi durumunda kısa dönemde bir takım kalite sorunları yaşanacağı yapılan incelemelerde sektörde yöneticilik yapan kişiler tarafından ifade edilmiştir.

Bu çerçevede arz yönlü bir değerlendirme sonucunda kraft liner kağıdı ve kraft torba kağıdı üreticilerinin kısa dönemde birbirlerine herhangi bir rekabetçi baskı oluşturmaları olası görünmemektedir. Bunun yanı sıra, uzun dönemde gerekli yatırımlar yapılmak suretiyle böyle bir rekabetçi baskının ortaya çıkabileceği bu nedenle de, her iki kraft türünün üreticileri tarafından teknelci fiyatlandırmaya gidilemeyeceği öngörülebilir.

Talep yönünden bir analiz yapıldığında ise, Akdeniz ve Çaycuma İşletmelerinde üretilen kağıtların farklı ürünlerin girdisi olarak kullanıldığı, bu nedenle de farklı teşebbüsler tarafından talep edildiği anlaşılmaktadır. Diğer bir ifadeyle, kraft liner kağıdı kullanıcıları ile kraft torba kağıdı kullanıcıları birbirlerine rakip değildirlir. Kraft liner kağıdı genellikle oluklu mukavva (mukavva kutu) üreticileri tarafından, kraft torba kağıdı ise kraft torba (çimento torbası) üreticileri tarafından kullanılmaktadır.

Yukarıda yer verilen açıklamalar çerçevesinde, devralmaya konu işletmede üretilen ürün esas alınarak, ilgili ürün pazarı “kraft liner kağıdı” pazarı olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte Çaycuma İşletmesinde gerektiği takdirde kraft liner kağıdı üretilbileceği dikkate alınarak, bu durumun ilgili pazarda yaratabileceği etkiler de değerlendirmelerde göz önüne alınmıştır.

Coğrafi pazar ise, kraft liner kağıdı kullanıcılarının ülkenin muhtelif yerlerinde faaliyet göstermeleri yani ürünün tüm ülkede satışının ve pazarlamasının gerçekleştirilmesi ve ithalatın bu kağıt türünde önemli bir yeri olması nedeniyle, "Türkiye Cumhuriyeti sınırları" olarak kabul edilmiştir.

H.1.3. Türkiye’de Kraft Liner Kağıdı Üretimi, Tüketimi ve SEKA Akdeniz İşletmesinin Sektördeki Konumu

SEKA Akdeniz İşletmesi Türkiye’de fiili olarak kraft liner kağıdı üreten tek teşebbüstür. Kraft liner kağıdı, genel olarak oluklu mukavva kağıtları ana grubunun altında yer almaktadır.

Genellikle ambalajlama kutularının imalinde ve kırılğan eşyanın paketlenmesinde ayırıcı ve destekleyici olarak kullanılan oluklu mukavva, Türkiye’de toplam kağıt-karton üretimi içerisinde oldukça yüksek bir paya sahiptir. Oluklu mukavva bir veya daha fazla oluklu tabakanın (oluklu hale getirilmiş fluting kağıdı) alt ve/veya üst yüzeylerinin düz tabaka (liner) ile kaplanmasıyla meydana gelen bir üründür. Oluklu mukavva üretiminde kullanılan oluklu mukavva kağıtları olan “fluting” ve “liner” kağıtları şu şekilde açıklanabilir:

Liner (layner): Oluklu mukavvanın üretildiği safihanın üst ve alt (dış) katlarını teşkil etmektedir. Genellikle beyazlatılmamış sülfat selülozundan üretilmektedir. Aynı kullanım amacına yönelik olarak piyasada “kraft liner”ın yanı sıra “test liner” adı altında daha düşük maliyetli ve kaliteli, kısmen veya tamamen eski kağıttan üretilen bir türü de bulunmaktadır. Bu tür kağıtlarda aranılan en önemli özellikler bükülme direnci (stiffness) ve patlama dayanımıdır. Bunun yanında ürünün iyi görünmesi ve en az bir yüzeyinin baskıya elverişli olması da istenilen nitelikler arasında yer almaktadır. Türkiye’de kraft liner yalnız SEKA’da üretilirken, oluklu mukavva üretiminde kullanılan diğer kağıtlar (test liner, fluting ve saman fluting) özel teşebbüsler tarafından üretilmektedir.

Fluting kağıdı: Oluklu mukavvanın üretildiği safihanın orta katını teşkil etmektedir. Genellikle yarı kimyasal saman selülozu ve eski kağıt karışımından üretilmektedir. Tercih edilmesinde rol oynayan en büyük özelliği bükülmeye ve ezilmeye karşı olan direncidir.

Sektördeki kuruluşların pazar payı açısından %85'inin üye olduğu Oluklu Mukavva Üreticileri Derneği'nden (OMÜD) alınan bilgilere göre 1996 yılı için oluklu mukavva üreten teşebbüslerin pazar payları aşağıdaki gibidir.

Tablo 1- 1996 Yılı İçin Oluklu Mukavva Üreten ve Pazar Payı %5'in Üzerinde Olan Teşebbüsler*

Teşebbüsün Unvanı	Pazar Payı (%)
OLMUKSA Oluklu Mukavva ve Ambalaj Sanayii A.Ş.	13,87
TİRE KUTSAN Oluklu Mukavva Kutu ve Kağıt Sanayi A.Ş.	7,13
KAV Ambalaj Sanayi ve Ticaret A.Ş.	6,01
ÇOPİKAS Kağıt ve Oluklu Mukavva Kutu Sanayi A.Ş.	5,42
DENTAŞ Oluklu Mukavva Sanayi ve Ticaret A.Ş.	5,35
KAPLAMİN Ambalaj Sanayi ve Ticaret A.Ş.	5,31

* Pazar payı %5'in altında olan 46 teşebbüs ve toplam pazar payları %17,57 olan OMÜD bünyesinde temsil edilmeyen 45 küçük ölçekli teşebbüs vardır. 1997 yılı itibarıyla da %17'lik pazar payına sahip Olmuksa'yı sırasıyla Modern Karton, Kaplamin, Tire Kutsan ve Kav Ambalaj takip etmektedir.

Selüloz ve Kağıt Sanayii Vakfı'nın (Vakıf) "2001 Yılı Raporu"na göre, 2001 yılında oluklu mukavva kağıtları üretiminin toplam kağıt-karton üretiminden aldığı pay %7,3'tür. 2001 yılında SEKA tarafından yaklaşık olarak 116.000 ton kraft liner üretilirken, bu yıl için toplam oluklu mukavva kağıtları üretimi (kraft liner dahil) 764.631 ton olarak gerçekleşmiştir. SEKA tarafından üretilen kraft linerın önemli bir kısmı Akdeniz İşletmesi tarafından üretilmektedir. Örneğin, 2001 yılındaki 116.000 tonluk kraft liner kağıdının büyük kısmı (yaklaşık 112.000 tonu) Akdeniz İşletmesi tarafından üretilmiştir. Bu durum genel itibarıyla bütün yıllar için benzerdir. Bu nedenle SEKA'nın kraft liner üretimindeki pazar payı belirtilirken bu pay Akdeniz İşletmesinin olarak kabul edilebilir.

1995-1998 yılları için, Türkiye'deki oluklu mukavva kağıtlarının toplam tüketimi, ithalatı ve SEKA'da üretilen kraft linerın bu toplam içindeki payı şu şekildedir:

Tablo 2- Yıllar İtibarıyla Oluklu Mukavva Kağıtları Üretimi, Tüketimi ve Akdeniz İşletmesinin Payı

	1995	1996	1997	1998
Toplam Tüketim (ton)	529.434	604.874	680.608	690.560
SEKA Üretimi (ton)	111.556	104.677	120.708	105.236
İthalat (ton)	85.807	114.671	142.728	135.728
Pazar Payı (%)	21,1	17,3	17,7	15,2

Anılan Vakfın 2000 ve 2001 yıllık raporlarından edinilen bilgiler çerçevesinde, 1999-2001 yıllarında SEKA'nın kraft liner üretiminin Türkiye'deki toplam oluklu mukavva kağıtları üretiminden aldığı paylar şu şekilde gerçekleşmiştir:

Tablo 3- Yıllar İtibarıyla SEKA Kraft Liner Üretimini Türkiye Toplam Oluklu Mukavva Kağıtları Üretimi İçindeki Payı

	1999	2000	2001
Toplam Üretim (ton)	631.480	712.730	764.631
SEKA Üretimi (ton)	121.904	122.501	116.011
Özel Üretim (ton)	509.576	590.229	648.620
Pazar Payı (%)	19,3	17,2	15,2

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'ndan elde edilen bilgilere göre ise, 1999-2002 yıllarında Akdeniz İşletmesinin pazar payı şu şekilde gerçekleşmiştir:

Tablo 4- 1999-2002 Dönemine İlişkin Kraft Liner Üretimi, Tüketimi ve Akdeniz İşletmesinin Pazar Payı

	1999	2000	2001	2002
Toplam Tüketim	256.702	253.466	212.172	189.856
Akdeniz (ton)	110.370	99.720	115.350	108.755
İthalat (ton)	146.332	153.746	96.822	81.101
Pazar Payı (%)	42,9	39,3	54,3

Çaycuma İşletmesinde kraft torba kağıdının yanı sıra, 1999'da 5.995 ton/yıl, 2000'de 11.406 ton/yıl, 2001'de 3.188 ton/yıl, 2002'de ise 8.799 ton/yıl oluklu mukavva kağıdı üretilmiştir. Bu miktarlar göz önüne alındığında, Çaycuma İşletmesinde üretilen oluklu mukavva kağıtları (kraft liner) miktarının Akdeniz İşletmesinin üretimi ile kıyaslanamayacak derecede düşük olduğu görülmektedir.

Akdeniz İşletmesinin 2002 yılı itibarıyla toplam safi satış hasılatı yaklaşık 68.3 trilyon TL.'dir ve bu hasılatın yaklaşık 67.6 trilyon TL.'si oluklu mukavva kağıdı satışından sağlanmıştır.

Akdeniz İşletmesinin kraft liner kağıdı üretiminde ton başına birim ticari maliyetleri 636-675 milyon TL. arasında değişmektedir. Bu işletmede üretilen kraft liner kağıdı kalitesi ile birim maliyetleri karşılaştırıldığında işletmenin maliyetlerinin yüksek olduğu ifade edilebilir. Yapılan incelemeler sonucunda ithalat fiyatlarının diğer kağıt türlerinde de olduğu gibi kraft liner kağıdının yurtiçi fiyatının belirlenmesinde önemli bir etken olduğu anlaşılmıştır.

H.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

H.2.1. Kapsam ve Genel Değerlendirme

Yukarıda yer verildiği üzere, kısa dönemli ve talep yönlü bir analiz çerçevesinde ilgili pazar "kraft liner kağıdı" olarak kabul edilmiştir. Bu şekilde pazar dar tanımlanmış, ancak değerlendirmelerde Çaycuma İşletmesi Akdeniz İşletmesinin potansiyel bir rakibi olarak ele alınmıştır. Bu çerçevede, tanımlanan pazarda ilgili devralma işlemiyle rekabet önemli ölçüde azaltılmıyorsa, geniş olarak tanımlanan pazarda da rekabeti kısıtlayıcı bir sonucun ortaya çıkmayacağı kabul edilebilir.

Yukarıdaki bilgilerden, Akdeniz İşletmesinin kraft liner kağıdı pazarındaki pazar payının (2002'de %....) ve cirosunun (2002'de yaklaşık trilyon TL) 1997/1 sayılı Tebliğin 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesinin ilk fıkrasında belirtilen %25 pazar payı ve 25 trilyon TL. ciro eşiklerini aştığı anlaşılmaktadır. Buna göre, teklif veren teşebbüsler bu pazarda faaliyet göstermeseler dahi, Akdeniz İşletmesinin özelleştirme yoluyla devredilmesi işlemi 1997/1 sayılı Tebliğ uyarınca Rekabet Kurulu'nun iznine tabi bir işlemdir. Bu doğrultuda işlem, 4054 sayılı Kanun ile 1997/1 ve 1998/4 sayılı Tebliğler açısından değerlendirilmektedir.

Kararın önceki bölümlerinde de açıklandığı üzere, kraft liner kağıdının yurtiçi fiyatlarının belirlenmesinde SEKA, ithalattan bağımsız bir şekilde hareket edememektedir. Ayrıca, Akdeniz İşletmesini devralacak teşebbüs, Çaycuma İşletmesinde de bu kağıt türü üretilebileceği için tekeli bir fiyatlandırmaya gidemeyecektir. Bunun yanı sıra, oluklu mukavva kutu üreticileri kraft liner yerine (fiziksel dayanıklılığı daha düşük olmakla birlikte) belirli ölçüde test liner de kullanabilmektedirler. Bu durumda, Akdeniz İşletmesi Türkiye'deki tek kraft liner kağıdı üreticisi olmasına rağmen, bu işletmenin hakim durumda olduğunu iddia etmek mümkün gözükmemektedir. Bu değerlendirme çerçevesinde, işlemin pazara olası etkilerinin değerlendirilmesinde Akdeniz İşletmesi için Özelleştirme ihalesinde en yüksek teklifi veren teşebbüsler açısından yapılacak incelemeler yol gösterici olacaktır.

H.2.2. Park Holding A.Ş.-La Veggia S.p.a. Ortak Girişim Grubu

Park Holding A.Ş. ve La Veggia S.p.a Ortak Girişim Grubu (Ortak Girişim) SEKA Akdeniz İşletmesinin özelleştirilmesine ilişkin ihaleye katılabilmek amacıyla oluşturulmuştur. İhalenin kazanılması halinde Akdeniz İşletmesini devralmak üzere bir ortak girişim şirketi kurulacaktır. Kurulacak anonim şirketin hisselerinin iki grup arasında eşit olarak paylaşılması, yönetim kurulunun her iki tarafça eşit sayıda belirlenecek toplam 6 kişiden oluşturulması, günlük işlerin şirket yönetimince, bunun dışındaki ve stratejik kararların yönetim kurulunca yerine getirilmesi kararlaştırılmıştır.

Ortak Girişimi oluşturan taraflardan Park Holding A.Ş. ve dahil olduğu gruba bağlı şirketlerin faaliyetlerini; "Enerji-Madencilik", "Tekstil-Konfeksiyon", "Finans-Savunma Sanayi-Ticaret", "Hizmet-Ulaşım" ve "Medya" olmak üzere beş başlık altında toplamak mümkündür. Holding'in 2002 yılı yaklaşık cirosu trilyon TL'dir. Park Holding A.Ş. ve gruba bağlı diğer şirketlerin ilgili ürün pazarında herhangi bir faaliyeti bulunmamaktadır.

Ortak Girişim Grubu'nun diğer tarafı olan Ondulati La Veggia S.p.a ve iştiraklerinin oluşturduğu grup, İtalya'nın önde gelen oluklu karton (oluklu mukavva), oluklu paketleme ürünleri ve dönüştürücüler için kağıt ürünleri üreticilerinden biridir. Grubun hisse yapısında %87'lik bir oran, şirketi 1964 yılında ilk oluklu paketleme ürünleri fabrikasıyla kuran Giacomini ailesine aittir. 2001 yılının sonu itibarıyla Grubun toplam geliri yaklaşık 152 milyon Euro olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu miktarın yaklaşık 114 milyon Euro'luk kısmını oluklu karton ve oluklu paketlemeyle ilgili ürünlere ait gelirler ve yaklaşık 37 milyon Euro'luk kısmını da dönüştürücüler için kağıt ürünleriyle ilgili gelirler oluşturmaktadır. Grup pazarda;

- Atık kağıt toplama,
- Dönüştürücüler için oluklu karton üretiminde kullanılan kağıt üretimi,
- Oluklu karton üretimi¹,
- Oluklu koli ve diğer paketleme ürünleri

olmak üzere dört temel sektörde faaliyet göstermektedir.

2000 yılında, İtalya'da 3.540.594 ton olan oluklu karton üretimi, 1999 yılına göre %7,37'lik bir artış göstermiş ve Grubun pazar payı, iştirakleri ile birlikte %7.8 olarak gerçekleşmiştir.

Grup halihazırda tüm kraft liner kağıt ihtiyacını başta Kuzey ve Güney Amerika ile Doğu Avrupa olmak üzere dış ülkelerden tedarik etmektedir. 2002 yılı için alınan kağıt miktarının yaklaşık 60.000 ton olduğu ifade edilmiştir. Akdeniz İşletmesinin devralınması sonrası, ilk iki yıl La Veggia Grubunun ihtiyacının 30.000 tonunun, yapılacak yatırımlar sonrası ise toplam ihtiyacın 2/3'ünün Akdeniz İşletmesinden karşılanması planlanmaktadır.

Yukarıda yer verilen bilgiler ışığında ortak girişim taraflarından Park Holding'in ilgili ürün pazarında faaliyet göstermediği ve diğer ortak olan İtalyan La Veggia Grubunun ise Akdeniz İşletmesinin üretmiş olduğu kağıt ürünlerini hem hammadde olarak kullandığı hem de ürettiği anlaşılmaktadır.

İlk bakışta La Veggia Grubunun, Akdeniz İşletmesine hammadde tedarikinde kullanmak üzere talip olduğu görülmektedir. Bu anlamda gerçekleşecek devralma işlemi sonrası Akdeniz İşletmesinde üretilen kraft liner kağıdının tamamının yurtdışına ihraç edilmesinin, yurtiçindeki oluklu mukavva üreticilerine ve kraft liner kağıdının fiyatlarına etkisinin ne olacağı cevaplanması gereken sorular olarak karşımıza çıkmaktadır.

Halihazırda Akdeniz İşletmesinin kapasitesi 155.000 ton, üretimi ise 110.000 ton civarında gerçekleşmektedir. Yapılacak yatırımlar ve iyileştirmeler ile ilk önce kapasitenin tamamının kullanılabilmesi ve daha sonra da kapasite artırımına gidileceği, Ortak Girişim Grubunun öncelikli hedefinin kapasitenin 200.000 tona çıkarılması olduğu taraflarca ifade edilmiştir.

Dolayısıyla, Grubun ilk iki yıl 30.000 ton, sonrası için 40.000 ton kraft lineri kendi ihtiyacı için ihraç etmeyi planlamasının, Akdeniz İşletmesinde kapasite artırımını olmasa dahi, bu İşletmenin tam kapasite çalıştırılması göz önüne alındığında, yurt içinden gelecek talebin karşılanması için bir sorun teşkil etmeyeceği görülmektedir. Çünkü, halihazırda üretim 110.000 ton civarında gerçekleşmektedir. Firmanın ölçek ekonomisinden faydalanabilmesi ise ancak kapasitenin tamamının kullanılması halinde mümkündür. Akdeniz İşletmesinde tam kapasiteye ulaşılması halinde üretimdeki artış 40.000 ton olarak gerçekleşecektir. Belirlenen bu miktar La Veggia Grubunun Akdeniz İşletmesinin üretiminden kullanmayı planladığı miktarın üzerindedir.

¹ Son yıllarda bir çok kullanım alanına sahip olan oluklu karton, paketleme malzemesi olarak son derece popüler hale gelmiştir. Örneğin çiğ ve pişmiş et, balık ve meyve ürünlerinin ve pizza gibi sıcak ürünlerin paketlenmesinde hızla artan bir kullanıma sahiptir. Oluklu kartonla paketleme yöntemi araba, bisiklet ve motosiklet endüstrilerinde de kullanılmaktadır. Çevresel bilinçlenmenin artışıyla birlikte, geri dönüştürülebilir ve kağıt endüstrisi için yeniden hammadde olarak kullanılabilir özelliğe sahip ürünün popülaritesi de artış göstermiştir.

Ayrıca, halihazırda yurtiçi tüketimin yarısının ithalat yoluyla karşılandığı ve Çaycuma İşletmesinin de gerektiğinde kraft liner üretebileceği göz önüne alındığında, Akdeniz İşletmesinin ithalattan ve potansiyel rakiplerden bağımsız bir biçimde tekeli fiyatlandırmaya yönelmesi mümkün olmayacaktır.

La Veggia Grubunun oluklu mukavva ile ilgili pazarda, yurtiçinde yer alan üreticilerle rekabet içine girebileceği varsayımı, yurt içinde yer alan çok sayıda üretici ve özellikle taşıma maliyetlerinin varlığı karşısında yakın zaman için olası ve rasyonel görülmemektedir. Bu durum ancak uzun dönem içerisinde ve yurtiçinde yapılacak yatırımlar ile gündeme gelebilecek bir konudur. Ancak, yine de söz konusu pazarda çok sayıda aktörün yer aldığı unutulmamalıdır. Dolayısıyla halihazırda hem atıl kapasitenin varlığı hem de kapasitenin artırılmasının planlanması göz önüne alındığında, Ortak Girişim Grubunun Akdeniz İşletmesinden almayı planladığı ilk iki yıl için 30.000 ton, daha sonrası için de 40.000 tonluk kraft liner kağıdının, -özellikle ithalat opsiyonu da değerlendirildiğinde- hem ülke içi talebin karşılanmasını hem de fiyatları, olumsuz yönde etkilemesi olası değildir.

Yukarıda yer verilen bilgiler ve değerlendirmeler ışığında Akdeniz İşletmesinin, Park Holding A.Ş. ve La Veggia S.p.a Ortak Girişim Grubunca devralınmasında 4054 sayılı Kanun ve 1997/1 Tebliğ açısından bir sakınca bulunmamaktadır.

H.2.3. AKSA Jeneratör Sanayi A.Ş. (Aksa Jeneratör)

Aksa Jeneratör halen İstanbul'da iki, İngiltere'de bir fabrika ile jeneratör üretimi ve satışı yapmaktadır. Şirket bir aile şirkettir ve Kazancı Holding bünyesinde yer almaktadır. Holding'in bünyesinde ayrıca enerji üretimi-satışı ve klima ithalatı-satışı ile iştigal eden firmalar bulunmaktadır.

Şirketin ve bağlı olduğu Holding'in ilgili ürün pazarında herhangi bir faaliyeti bulunmamaktadır. Yapılan görüşmelerde, Holding'in faaliyet konularını genişletmek ve ürün çeşitlenmesine gitmek amacıyla, karlı gördükleri bu sektöre yatırım yapmak istedikleri ifade edilmiştir. Bu anlamda Holding'in risklerini ve yatırımlarını daha geniş bir yelpazeye yayma çabasının bir ürünü olarak Akdeniz İşletmesinin ihalesine teklif verildiği anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen bilgiler ışığında Akdeniz İşletmesinin, Aksa Jeneratör Sanayi A.Ş. tarafından devralınmasında 4054 sayılı Kanun ve 1997/1 Tebliğ açısından bir sakınca bulunmamaktadır.

I- SONUÇ

Yukarıda yer verilen tespitler ve yapılan değerlendirmeler doğrultusunda; Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikaları A.Ş. bünyesinde yer alan Akdeniz İşletmesinin özelleştirilmesi amacıyla yapılan ihalede teklif veren;

- Park Holding A.Ş.-La Veggia S.p.a. Ortak Girişim Grubu
- AKSA Jeneratör Sanayi A.Ş.

teşebbüslerinden herhangi birisinin Akdeniz İşletmesini devralmasında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ hükümleri çerçevesinde bir sakınca bulunmadığına OY BİRLİĞİ ile karar verilmiştir.